

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748
Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
fmavjth@fylkesmannen.no
www.svr.no

Advokat Lars Ths. Rodvelt
Skolegata 6
4878 GRIMSTAD

Saksbehandler Jørn Trygve Haug

Vår ref. 2018/1999-0 432.2

Deres ref.

Dato 20.03.2020

Klage på vedtak om retting. Storhedder 1/7 Rhett Tønnesen. Bykle kommune

Verneområdestyret for SVR gjorde i møte 18.3.2020 sak 18/20 ei førebunde klagehandsaming av dykkar klage dagsett 6.2.2020. Vedtak og saksframstilling ligg ved.

Klagen vert no sendt Miljødirektoratet for avgjer.

Med helsing

Jørn Trygve Haug
Verneområdeforvaltar SVR

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:
Atle Bergshaven
Rhett Tønnesen

Pb. 63 4756 HOVDEN I SETESDAL

Arkivsaksnr: 2018/1999-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 26.02.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	18/20	18.03.2020

Klage på vedtak om retting. Storhedder 1/7 Rhett Tønnesen. Bykle kommune

Vedlegg:

- 1 Melding om vedtak - krav om retting - 1/7 Storhedder - Rhett Tønnesen
- 2 0634_001

Saksprotokoll i Verneområdestyret for SVR - 18.03.2020

Handsaming i møte

Nytt framlegg frå Steinar Kyrvestad: som innstilling men der «vesentlege» vert strøken i 2. avsnitt.

Framlegg frå Steinar Kyrvestad samrøystes vedteken.

Vedtak i verneområdestyre

Verneområdestyret syner til klage datert 6.2.2020 på vedtak fatta av verneområdestyret i møte 13.12.2019 sak 38/19.

Verneområdestyret er ikkje samd i at det er gjort sakshandsamingsfeil eller nytta feil lovgrunnlag når det i sak 38/19 vart gjeven pålegg om retting etter naturmangfoldloven § 69. Verneområdestyret syner til vurderinga i saka og oppretthald vedtaket.

Med frist for retting satt til 24.4.2022 er finn ikkje verneområdestyret grunn for å gi saka oppsettande verknad etter forvaltningsloven § 42.

Saka vert sendt Miljødirektoratet for avgjer.

Forvalters innstilling

Verneområdestyret syner til klage datert 6.2.2020 på vedtak fatta av verneområdestyret i møte 13.12.2019 sak 38/19.

Verneområdestyret er ikkje samd i at det er gjort vesentlege sakshandsamingsfeil eller nytta feil lovgrunnlag når det i sak 38/19 vart gjeven pålegg om retting etter naturmangfoldloven § 69.

Verneområdestyret syner til vurderinga i saka og oppretthald vedtaket.

Med frist for retting satt til 24.4.2022 er finn ikkje verneområdestyret grunn for å gi saka oppsettande verknad etter forvaltningsloven § 42.

Saka vert sendt Miljødirektoratet for avgjer.

Saksopplysninger

I møte 13.12.2019 fatta verneområdestyret vedtak om riving av diverse byggetiltak gjennomført ved Storhedder 1/7 Rhett Tønnesen. Vedtaket vart gjort med heimel i naturmangfoldloven § 69 (retting og avbøtande tiltak) og gjaldt pålegg om riving/fjerning av:

- Platting/veranda føre den nye hytta
- Badestamp
- Tilbygg på vestsida av hytta

Bakgrunnen for pålegget var at tiltaka ikkje var søkt om og godkjend før oppføring. Verneområdestyret har heller ikkje funne grunnlag for å kunne tillate desse byggetiltaka gjennom ei ettergodkjenning. Sjå vedlegg 1.

Verneområdestyret skal i denne saka gjere ei førebuande klagehandsaming etter forvaltningslova § 33. Verneområdestyret kan her endre eller oppretthalde vedtaket. Ved endring av vedtaket gjeld ny klagefrist. Vert vedtaket oppretthalden vert saka sendt til Miljødirektoratet for endeleg avgjer

Sidan det er ein del nye representantar i verneområdestyret er det naturleg med ei kort samandrag av historikken i saka:

12.4.1994 ga Bykle kommune løyve etter plan- og bygningsloven til oppføring av ei hytte ved Storheddervatn nord-vest i Bykle kommune. Løyvet vart gjeven med vilkår om at eksisterande eldre hytte vart riven og at ny hytte vart plasser minst 50 m. frå vatnet og maks. 100 m. frå eksisterande hytte. I søknaden er storleiken på ny hytte oppgjeven til 30 m². Rekna ut etter teikning som følgde saka er storleiken snau 34 m². Veranda og badestamp som nå er bygd var ikkje ein del av søknaden eller løyvet som vart gjeven

Det er uklart når den nye hytta faktisk vart bygd inkludert veranda og badestamp. Eigar har i brev oppgjeven at arbeidet starta vinteren 1997 og gjort ferdig sommaren 2000. Statens Naturoppsyn (SNO) oppgjev etter å ha sjekka med Bykle kommune at den ikkje vart reist før

2004 – 2005. Området vart verna som landskapsvernområde 28. april 2000. Fram til 2011 forvalta den einskilde kommune eigne areal innanfor vernegrensa.

Forvaltningssekretariatet fekk i mars 2018 melding frå SNO om byggeaktivitet i området. Det som då var under oppføring, og langt på veg ferdig, var eit tilbygg på vestsida av eksisterande hytte. Tiltaket var ikkje søkt om og vart meld til politiet av SNO 22.5.2018. Pr. 23.8.2019 er saka ferdig etterforska men utan at det er teken stilling til vidare sanksjonar. Det var då også registrert at vilkåret om riving av den gamle hytta ikkje var følgd opp av eigar.

I brev datert 26.02.2019 gjorde grunneigar greie for si oppfatning av historikken og korleis han vurderte saka. Her søkte han også om å få behalde den gamle hytta på staden samt få godkjend tilbygget som då var oppført.

Verneområdestyret hadde saka første gong til handsaming i møte 18.9.2019. Verneområdestyret godtok då plassering og auka storleik på den nye hytta. I tillegg fekk han behalde den gamle hytta. Verneområdestyret varsla samstundes pålegg om riving av veranda på eksisterande ny hytte, badestamp og tilbygg på den nye hytta. For pålegg om riving la verneområdestyret følgjande til grunn:

«Verneområdestyret legg vekt på at det er ei rekke ulovlege tilhøve som er avdekka og at det samla sett er alvorlege brot på verneforskrifta. Fleire byggetiltak er gjennomført utan søknad. Total mengde bygningsmasse overskrid i stort monn føringar gjeven i forvaltningsplanen og ligg i eit ope landskap og langt frå andre tekniske inngrep. Å tillate all bygningsmasse på staden vil ut i frå dette stri mot verneføremål og kunne påverke verneverdiane nemneverdig ref. naturmangfaldslova § 48 første ledd. Verneområdestyret legg også vekt på at en tillating til all bygningsmasse på staden vil skape presedens i andre saker.»

Verneområdestyret handsama saka på ny i møtet 13.12.2019 og vedtok formelt eit pålegg om riving av tilbygg, badestamp og veranda/platting etter naturmangfoldloven § 69. Frist for riving/retting vart sett til 24.4.2022.

Grunneigar Rhett Tønnesen og leigetakar Atle Bergshaven v/adv. Lars Rotvold har i brev datert 6.2.2020 klaga på vedtaket om riving. Klagar meiner det er gjort vesentlege sakshandsamingsfeil og nytta feil lovanvendinga. Innhaldet i klagen er referert i det følgjande. Sjå også vedlegg 2. Bileta nedanfor syner bygningane på plassen.

Den nye hytta med tilbygg, platting og badestamp. Sett frå sør

Tilbygg sett frå sør-vest

Den gamle hytta sett frå nord.

Byggesaka frå 1994

Bykle kommune ga i 1994 løyve til oppføring av ny hytte (driftsbygning etter plan- og bygningsloven § 81). Det vart sett vilkår om at eksisterande hytta vart fjerna. Grunneigar gjekk noko utover søknaden; den nye hytta vart bygd større og plassert annleis, den vart bygd med platting og det vart ført opp badestamp. Kommunen ga seinare munnleg tillating til å behalde den gamle hytta. Kommunen vart også gjort kjend med at den nye hytta vart noko større, plassert annleis, og at platting og badestamp var bygd. Klagar meiner det ikkje er nokon grunn til å tvile på grunneigars truverde om desse tilhøva. Dette også grunngjeven med at etter plan- og bygningsloven av 1985 § 81.2, ledd, var det ikkje trong for å søke om driftsbygningar men tilstrekkeleg med varsel til kommunen. Bykle kommune har også heilt fram til no latt vera å følgje opp saken. Ut frå dette må det leggst til grunn at grunneigar hadde rett til å føre opp den nye hytta slik det er i dag (inkludert platting og badestamp), men med unntak av tilbygget som har kome i seinare tid.

Verneforskrifta kom i 2000 då byggetiltaka i det alt vesentlege var ferdige. Verneforskrifta verkar framover i tid og har ikkje attendeverkande kraft. Byggetiltaka vert difor ikkje ramma av kap. 1.1 i verneforskrifta (kva inngrep som ikkje er tillate). Bykle kommune hadde ansvar for handheving av verneforskrifta fram til 2010 og dei fann ikkje grunn til oppfølging etter verneforskrifta. Dette har samanheng med at jaktverksemd er jordbruksverksemd som er tillate etter verneforskrifta kap. 1.2 og at driftsbygningar etter plan- og bygningsloven av 1985 § 81 ikkje treng byggeløyve. Fylkesmannen har ikkje gjort noko med saka og verneområdestyret fekk myndigheit etter naturmangfoldloven § 69 først 14.11.2016. Ut i frå ovannemnde har ikkje verneområdestyret heimel etter naturmangfoldloven § 69 til å krevje fjerning av platting og badestamp. Naturmangfoldloven § 69 har som føresetnad at det er tilhøve som er i strid med lova eller vedtak treft i medhald av lova. Hytta slik den var i 2000 er ikkje i strid med vedtak treft i medhald av lova og heller ikkje i strid med lova.

Feil sakshandsaming

Rivingsvedtaket høyrer inn under plan- og bygningslova og ikkje under naturmangfoldloven. SVR skulle i staden for å handsame saka som ei direktegjennomføring etter § 69 i naturmangfoldloven ha pålagt tiltakshavar å søke Bykle kommune om ettergodkjenning av tilbygget. Det er all grunn til å tru at dette ville blitt godkjend. Etter plan- og bygningsloven § 21-5 har kommunen samordningsplikt og kan vente med å handsame saka til annan relevant myndigheit har uttala seg, i dette tilfelle myndigheit etter naturmangfoldloven. Det er sikker rett og praksis at ved handheving av tiltak det ikkje er søkt om får tiltakshavar frist til å søke ettergodkjenning. Då saka kom opp skulle SVR ha sendt saka til Bykle kommune for vidare oppfølging. Dette gjeld også for platting og badestamp om kommunen skulle meine at hytta ført opp før 2000 ikkje var godkjend.

SVR sitt mandat etter naturmangfoldloven § 69 er avgrensa til tiltak som er i strid med lova og vedtak gjort i medhald av i lova. Dette er ikkje tilfelle i denne saka då den er avgrensa til manglande byggeløyve for landbrukseigedom etter plan- og bygningsloven. Det er ei misoppfatning å tru at eit manglande byggeløyve for 8 kvdm. høyrer inn under naturmangfoldloven eller verneforskrift.

Ved søknad om ettergodkjenning skal saka vurderast som om tiltaket ikkje var utført. At tiltaket ikkje er søkt om er i seg sjølv ikkje avgjerande for utfallet slik SVR langt på veg har lagt til grunn. I saka har ikkje SVR gjort greie for på kva måte tilbygg på 8 kvdm er i strid med naturmangfoldloven. Det er berre referert innhaldet i reglane.

Verknaden av rivingsvedtaket for grunneigar og leigetakar står ikkje i forhold til konsekvensane av at byggetiltaka vert ståande.

Grunneigar ønskjer å ha bygningar på garden i samsvar med lovgivinga og der jaktutleige er viktig for næringsverksemda og busetting.

Saka må sendast Bykle kommune for ettergodkjenning av tilbygget. Grunneigar tilbyr seg følgjande:

- Fjerne badestampen
- Fore ned hytta og platting slik at bygget vert betre knytt til terrenget
- Montere mindre vindauge i bod (tilbygget) mot vest
- Brekke taket på tilbygget mot syd slik at det får eit betre visuelt inntrykk
- Fjerning av rot og søppel i terreng og under hytta.

Til slutt vert det kravd at klagen vert gjeven oppsettande verknad etter forvaltningsloven § 42.

Vurdering

Om dei formelle sidene ved klagen ref. forvaltningsloven kap. VI

Klagen er sendt inn av advokat Rodvelt på vegne av leigetakar Atle Bergshaven og grunneigar Rhett Tønnesen. Forvaltar vurderer det slik at grunneigar har klagerett som part, mens leigetakar har klagerett som «..annen med rettslig klageinteresse..» ref. forvaltningsloven § 28 første ledd.

På førespurnad frå adv. Rodvelt 17.1.2020 var det gjeven utsett klagefrist til 7.2.2020. Klagen kom inn 6.2.2020 og såleis innan fristen.

Av klagen går det fram kva vedtak det vert klaga på, kva endringar som er ønskja og dei grunnar dette støtter seg på.

Med bakgrunn i ovannemnde fyller klagen dei formelle krava til innhald ref. forvaltningslova kap.IV.

Forvaltar sin vurdering av klagen

Dei vesentlege momenta i klagen er som følgjer:

- Med unntak av tilbygget må den nye hytta, inkludert badestamp og platting, reknast som lovleg oppført. Kommunen har gjeve munnleg godkjenning av dette og det var etter Pbl 1985 berre krav om å varsle kommunen om oppføring av driftsbygningar i landbruket.
- Byggetiltaka, med unntak av tilbygg, er ført opp før området vart verna i 2000. Verneforskrifta verkar berre framover i tid og har ikkje attendeverkande kraft. § 69 i naturmangfoldloven kan ut i frå dette ikkje nyttast som heimel for pålegg om riving av badestamp og platting då desse må reknast som godkjend før vernet kom.
- I staden for å gi pålegg om riving av tilbygget skulle verneområdestyret ha pålagt tiltakshavar å søke Bykle kommune om ettergodkjenning. Det all grunn til å tru til å tru at ei slik godkjenning ville blitt gjeve. Det same gjeld for platting og badestamp om kommunen skulle meine at desse ikkje alt var godkjend. Verneområdestyret ville ha uttalerett i ei slik sak. Eit tilbygg på 8 kvdm er uansett for lite til at det vert ramma av byggjeforbodet i verneforskrifta. Verneområdestyret har ikkje gjort greie for på kva måte tilbygget strir mot naturmangfoldlovenL eller vedtak fatta med heimel i lova
- Verknaden av rivingsvedtaket er uforholdsmessig for grunneigar og leigetakar. Grunneigar kan friviljug gå med på å:
 - Fjerne badestampen
 - Fore ned hytta og platting slik at bygget vert betre knytt til terrenget
 - Montere mindre vindauge i bod (tilbygget) mot vest
 - Brekke taket på tilbygget mot syd slik at det får eit betre visuelt inntrykk
 - Fjerning av rot og søppel i terreng og under hytta.
- Klagen må gjevast oppsettande verknad etter forvaltningsloven § 42

Forvaltar si vurdering av punkt 1 – 5 ovanfor

Det er ikkje noko skrifteleg som kan stadfeste påstanden om at kommunen skal ha gjeve munnleg tillating til desse tiltaka. Bykle kommune har i e-post 2.1.2019 stadfesta at ingen av tiltaka er søkt om. Det er rett at etter plan- og bygningsloven av 1985 var det berre krav om melding til kommunen for driftsbygningar i landbruket. Det låg likevel til kommunen å gjere ei vurdering av om tiltak fylde dei formelle krava til driftsbygning (naudsynt for drifta på bruket og i tråd med LNF-føremålet i kommuneplanen), noko dei gjorde når dei sette vilkår at den gamle hytta måtte fjernast. Tiltaka som ikkje gjekk fram av meldinga frå tiltakshavar (badestamp og platting) kunne dei naturleg nok ikkje vurdere sidan dei ikkje gjekk fram av meldinga.

Utgangspunktet må vera at oppfølging av ulovlege tiltak må gjerast etter lovverket som gjeld på tidspunktet vedtak vert fatta. Det er ikkje dokumentert at badestamp og platting var oppført lovleg før området vart verna.

Når det gjeld ettergodkjenning av tilbygg har tiltakshavar søkt om dette og fått avslag i verneområdestyret. Det er vanleg forvaltingspraksis at ein slik søknad vert handsama etter strengaste lovverk først, dvs. etter verneforskrifta for SVR. Tiltakshavar har uansett ikkje ein formell rett på å få søke ettergodkjenning. Verneområdestyret har følgjeleg høve til å gå rett på oppfølging av ulovlege tiltak etter § 69 i naturmangfoldloven. I denne saka har uansett verneområdestyret indirekte tatt stilling til ei slik ettergodkjenning når dei i vedtak ga pålegg om riving. Å no skulle be tiltakshavar søke ettergodkjenning vil ikkje gi meining. Verneområdestyret har allereie ettergodkjend det å behalde den gamle hytta, plassering av den nye samt utvida storleik av denne utover opphaveleg søknad. Dette er naturleg nok ikkje problematisert i klagen. Det må også nemnast at verneområdestyret måtte treffe vedtak etter verneforskrifta om slik ettergodkjenning, ikkje berre gi ein uttale til kommunen slik klagar skriv.

Eit tilbygg på 8 kvdm vil utan tvil bli ramma av verneforskrifta kap. 1.1

«Det må ikkje gjerast inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter. I dette er medrekna: oppføring av bygningar, anlegg og faste innretingar...»

Av verneforskrifta kap 1.3.c går det fram at når tiltaket kan skje utan at det strir mot verneføremålet kan (forvaltar si understreking) forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår gje løyve til mellom anna mindre tilbygg på eksisterande bygningar. Av dette følgjer at sjølv mindre tilbygg vil vera søknadspliktig etter verneforskrifta. Ved avslag på tilbygget har verneområdestyret tidlegare lagt vekt på at *«Total mengde bygningsmasse overskrid i stort monn føringar gjeven i forvaltningsplanen og ligg i eit ope landskap og langt frå andre tekniske inngrep»*

Riving/fjerning av badestamp, platting og tilbygg er naturleg nok ein del arbeid men fullt ut gjennomførbart praktisk og økonomisk slik verneområdestyret tidlegare har lagt til grunn.

Når det gjeld dei friviljuge tiltaka klagar føreslår er desse fremma av tiltakshavar tidlegare. Verneområdestyret har som tidlegare nemnd ikkje funne grunnlag for å kunne gi ei slik ettergodkjenning av plutting. Det er sjølvsagt positivt at tiltakshavar ser føre seg å fjerne badestampen friviljug.

Frist for riving er satt romsleg, dvs til 24.4.2022. Det vil såleis vera rikeleg med tid for gjennomføring til etter at ei klagesak er avgjort i Miljødirektoratet. Følgjeleg vil det ikkje vera trong for å gi saka oppsettande verknad.

Konklusjon

Det er fremma ein grundig klage der klagar meiner det er gjort sakshandsamingsfeil og nytta feil lovgrunnlag. Forvaltar er ikkje samd i dette og syner til vurderinga i saka. Verneområdestyret sitt vedtak frå 13.12.2019 bør oppretthaldast. Saka vert sendt Miljødirektoratet for avgjer.